

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **I. D.**, zastoupeného Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2008, č. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 7. 2008, č. j. 19 Cad 60/2008 - 16,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2008, č. x. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 40 a § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“), s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě (dále jen „OSSZ“) ze dne 26. 11. 2007 se stal plně invalidním dle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. od 15. 11. 2007, avšak v rozhodném období před vznikem invalidity, tj. v době od 15. 10. 1997 do 14. 10. 2007 získal pouze 2 roky a 36 dní pojištění, přičemž doba pojištění potřebná pro nárok na plný nebo částečný invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 roků.

Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu: lékař OSSZ uvedl v posudkovém zhodnocení ze dne 26. 11. 2007 na základě výsledků lékařského vyšetření, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce je zapříčiněn stavem po děze pravého talocrurálního kloubu v souvislosti s úrazem ze dne 21. 3. 2007. Jedná se o neukončené léčení a odpovídá postižení uvedenému v kapitole XV, oddílu H, položce 1 přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění. Způsobuje 70 % pokles

schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Žalobce je tedy plně invalidní dle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Datum vzniku invalidity stanovil lékař OSSZ dnem 15. 10. 2007.

Celková doba pojištění žalobce činila ke dni 31. 1. 2008 11 798 dnů, tj. 32 roků a 118 dnů, z toho od 6. 3. 1995 do 9. 2. 1998 pobíral důchod. Od 6. 4. 1998 do 31. 12. 1998 byl veden jako uchazeč o zaměstnání, od 1. 1. 1999 do 31. 12. 1999 a od 1. 1. 2000 do 13. 1. 2000 byl rovněž evidován jako uchazeč o zaměstnání.

Krajský soud tak vzal za prokázané, že žalobce je plně invalidní, v období od 15. 10. 1997 do 14. 10. 2007 však získal pouze 2 roky a 36 dní pojištění. Protože žalobce splnil pouze jednu z podmínek nároku na plný invalidní důchod, tj. nepříznivý zdravotní stav s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti o více než 66 %, ale nesplnil druhou podmínku, tj. potřebnou dobu pojištění, krajský soud po provedeném řízení a zhodnocení důkazů žalobu zamítl. Jako jediný žalobní bod žalobce uvedl, že mu nebyly při podání žádosti o invalidní důchod podány pracovníci OSSZ potřebné informace. Doložil rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 2. 2008. Soud přezkoumal správnost tohoto rozhodnutí, přezkum chování či postupu pracovníků jiných orgánů mu však v tomto řízení nenáleží.

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností posléze doplněnou ustanoveným advokátem. Správní orgán podle něj porušil vícero ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), konkrétně § 2, § 3, § 4 odst. 1, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3. S rozhodnutím žalované, jakož i s odůvodněním rozsudku krajského soudu nesouhlasí. Opakovaně uvádí, že nebyl Českou správou sociálního zabezpečení řádně poučen o tom, že je možné chybějící dobu pojištění doplatit i po podání žádosti. Stěžovatel nebyl řádně poučen o svých procesních právech tak, jak vyplývá ze správního řádu. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil, věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení a současně rozhodl o přiznání nákladů kasačního řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížných bodů, po posouzení věci však dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Byť stěžovatel výslovně neuvedl, z jakého důvodu rozsudek krajského soudu napadá, z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že se dovolává ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), konkrétně vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty byl správním orgánem porušen zákon v ustanoveních o řízení, a to takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

Podle § 4 odst. 2 správního řádu poskytne správní orgán v souvislosti se svým úkonem dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné.

Podle § 6 odst. 4 písm. i), j) a k) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), okresní správy sociálního zabezpečení sepisují žádosti o dávky důchodového pojištění v případech stanovených tímto zákonem, opatřují a předkládají České správě sociálního zabezpečení na její žádost podklady pro rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění a pro vymáhání neprávem vyplacených částek dávek důchodového pojištění a navrhuje České správě sociálního zabezpečení zápočet dob pojištění a náhradních dob pojištění ve sporných případech a zápočet doby vojenské služby v jiných než spojeneckých armádách, kterou konali povinně občané v době nesvobody, včetně doby zajetí.

Podle § 6 odst. 4 písm. l) citovaného zákona poskytují okresní správy sociálního zabezpečení občanům a zaměstnavatelům odbornou pomoc ve věcech sociálního zabezpečení.

Podle § 83 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. je okresní správa sociálního zabezpečení povinna sepsat žádost o dávku důchodového pojištění; nesmí odmítnout sepsání žádosti, a to i když má za to, že občan nespĺňuje podmínky stanovené pro nárok na dávku důchodového pojištění nebo není-li žádost občana doložena potřebnými doklady.

Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

O věci uvážil Nejvyšší správní soud takto:

Jak již správně uvedl krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, předmětem přezkumu je v daném případě rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o plný invalidní důchod. Tímto rozhodnutím je zároveň vymezen rozsah přezkumu, ke kterému jsou správní soudy zákonem oprávněny a povolány. Subjektem v postavení žalovaného je v daném případě Česká správa sociálního zabezpečení.

Dovolává-li se stěžovatel cestou správního soudnictví nápravy postupu okresní správy sociálního zabezpečení, lze tak podle názoru Nejvyššího správního soudu činit pouze tehdy, týkají-li se tvrzené výtky úkonů přímo souvisejících s předmětným řízením o dávku, tj. konkrétně v daném případě se sepsáním žádosti, resp. s opatřením a předložením podkladů pro rozhodnutí o dávce České správě sociálního zabezpečení ve smyslu § 6 odst. 4 písm. i) a j) zákona č. 582/1991 Sb. Jen v těchto případech je podle Nejvyššího správního soudu možné přičítat případná pochybení OSSZ České správě sociálního zabezpečení k tíži, resp. činit Českou správu sociálního zabezpečení za taková pochybení okresní správy odpovědnou.

Pokud jde o sepsání žádosti, byl tento úkon proveden v souladu se zákonem, způsobem, který umožňoval České správě na základě takto předložené žádosti o nároku rozhodnout. Na straně 3 žádosti je uvedeno, že žadatel byl „*poučen o potřebné době pojištění pro vznik nároku na výplatu plného invalidního důchodu, tj. za posledních 10 let před vznikem invalidity 5 let pojištění a možnost dobrovolného důchodového pojištění*“. Toto prohlášení stěžovatel stvrdil svým podpisem. Rovněž podklady pro rozhodnutí o dávce (posudek lékaře OSSZ) Okresní správa sociálního zabezpečení v Ostravě České správě opatřila a řádně předložila. V rozsahu povinností podle § 4 odst. 2 správního řádu, resp. § 6 odst. 4 písm. i) a j) zákona č. 582/1991 Sb. tedy nelze OSSZ, potažmo České správě sociálního zabezpečení ničeho vyčíst. Podle § 83 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. pak byla OSSZ povinna sepsat žádost, resp. neodmítnout její sepsání, byť měla správně za to, že stěžovatel podmínky stanovené pro nárok nebude splňovat, na což jej také upozornila.

Jelikož se stěžovatel jako osoba samostatně výdělečně činná nepřihlásil k účasti na pojištění, není – s ohledem na stanovené datum vzniku invalidity – ani teoreticky možné, aby k tomuto datu získal potřebnou dobu pojištění, byť by se dodatečně přihlásil k dobrovolnému pojištění a doplatil jeden rok zpětně (§ 6 odst. 2 věta druhá za středníkem). Jediným způsobem, jak splnit podmínky nároku na plný invalidní důchod, tak pro stěžovatele zůstává podat přihlášku k pojištění, doplatit jeden rok zpětně a dále pokračovat v placení do budoucna (§ 40 odst. 2 věta druhá před středníkem). V tomto smyslu byl ostatně stěžovatel rovněž okresní správou sociálního zabezpečení poučen. Zprostředkování těchto informací

již nicméně spadá do činnosti OSSZ podle § 6 odst. 4 písm. l) zákona č. 582/1991 Sb. (poskytování odborné pomoci ve věcech sociálního zabezpečení), která přímo nesouvisí s konkrétním řízením o dávatel dýchodového pojištění, a jako takové se tudíž nachází mimo působnost správních soudů.

Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě netrpí vadou podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu